

FRIVILLIGARBETET STÅR FÖR SPEL.

MICKE,
SJÖRÄDDARE

MIKKO,
MEDLEM I EN
KAMRATGRUPP

MIHAELA,
FRIVILLIG INOM
VÄNNSAMHÄT

Över en miljon finländare deltar varje år i frivilligverksamhet. Även om ingen lön betalas för arbetet, behövs pengar för verksamheten. RAY:s stöd möjliggör frivilligarbetet i Finland. Föreningen Finlands Dövblinda rf får i år 2 493 000 euro i stöd för sitt viktiga arbete.

www.raytukee.fi

KÄNSELSPRÖTET

Nr 1 ♦ 2011

Föreningen Finlands Dövblinda rf

Rauli Jalos skulptur Halaus (Kramen)
är jubileumsårets symbol

Jubileumsårets
medelsanskaffning

Innehåll

Ledaren: Jubileumsårets medelsanskaffning

Rauli Jalos skulptur Halaus (Kramen) är jubileumsårets symbol

Nya publikationer: Usher tuli taloon (Usher flyttade in)

På Alla hjärtans dag kramades man också på TV

Frivilligverksamhetens år 2011

Jubileumsårets konstutställningar

Klubben i Helsingfors intervjuade riksdagskandidater

Rösta och påverka – riksdagsvalet 17.4.

Förmedlingscentral inleder jour 1.3.2011

Tolkbeställningarna sköts av förmedlingscentralerna

Distriktssekreterare informerar

RAY stöder

På omslagsbilden: Leran formas i konstnären Rauli Jalos händer till det som skall bli skulpturen Kramen. Bild: Pentti Pietiläinen.

Känselsprötet 2011

Känselsprötet utkommer år 2011 enligt nedanstående tidtabell.

Innehållet utgörs av en resumé och översättning till svenska av artiklar i tidningen Tuntosarvi.

●Nr 1: materialet till översättaren 14.3. Klart 28.3. Trycks 31.3. Utgivning vecka 14.

●Nr 2: materialet till översättaren 6.6. Klart 20.6. Trycks 22.6. Utgivning vecka 26.

●Nr 3: materialet till översättaren 12.9. Klart 26.9. Trycks 28.9. Utgivning vecka 40.

●Nr 4: materialet till översättaren 30.11. Klart 14.12. Trycks 19.12. Utgivning vecka 51.

Ytterligare information: Tuntosarvis chefredaktör Tuija Wetterstrand, tfn 040 753 20 26, tuija.wetterstrand@kuurosokeat.fi.

KÄNSELSPRÖTET ISSN 1797-8777, **Utgivare:** Föreningen Finlands Dövblinda rf. **Redaktören:** Chefredaktör Tuija Wetterstrand, tel. 040 753 2026, e-post: tiedotus@kuurosokeat.fi. **Redaktionsråd:** Esko Jäntti (ordförande), Carita Halme, Anu Mikkola, Aarne Pirkola, Ari Suutarla, Jaakko Evonen (sekr), Tuija Wetterstrand. **Tidningen utkommer** 4 gånger om året med storskrift. **Översättning från finska:** Maria Punnonen / Mingela, Pekkulantie 26, 59210 Melkonieni, tel. 040 5831080. **Abonemang och adressändring:** Föreningen Finlands Dövblinda rf, PB 40, 00030 Iiris Tel. 040 778 0299, texttel. (09) 3960 4321, fax 040 604 7477, e-post: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Redaktionen förbehåller sig rätten att använda tidningens artiklar också på föreningens webbsidor **Internet:** http://www.kuurosokeat.fi

Jubileumsårets medelsanskaffning

I år firar vi föreningens 40-års jubileum. Som en del av jubileumsåret har vi inlett en medelsanskaffningskampanj. Föreningen Finlands Dövblinda rf har beviljats ett insamlingstillstånd som är i kraft i två år. Medelsanskaffningen sker genom en utmaningskampanj och genom skolornas dagsverke.

Även du kan delta i utmaningskampanjen genom att samla namn på en lista. Anteckna ditt namn, och namn och adressuppgifter på de personer som du utmanar. Du kan till exempel utmana vänner, bekanta, släktingar, din taxichaufför, närbutikens köpman, grannar och nuvarande och forna lärare: vem som helst som du kommer att tänka på. Den utmanade personens fullständiga adress behövs inte heller, det räcker med till exempel telefonnumret. Då du utmanar någon förbinder du dig inte till något. Inte heller de utmanade personerna behöver förbinda sig till någonting. Då de tagit emot brevet med utmaningen kan de, om de vill, betala vad de anser vara en lämplig summa till föreningens medelsanskaffningskonto. Förhoppningsvis utmanar de utmanade sedan själva nya personer.

Under några månaders lopp har ut-

maningsinsamlingen inbringat ungefär 5 000 euro. Många bäckar små gör en stor å. Man kan bara undra hur stor summan är om två år!

Utmaningslistan kan skickas till ekonomidirektör Pirkko Lieko på e-postadressen pirkko.lieko@kuurosokeat.fi eller per post till PB 40, 00030 Iiris.

Dagsverksinsamlingen ordnas under läsåret 2011–2012. Kampanjen inleds på våren 2011 med ett informationsbrev som sänds ut till skolorna. Målsättningen är att få 30 läroanstalter att delta. Insamlingen går till så att eleverna jobbar en dag och skänker den ersättning de får för jobbet (minst 10 euro/elev) till insamlingen. Målgruppen är grundskolans högstadium och gymnasium.

Även om medelsanskaffningskampanjen har börjat bra behöver vi din hjälp med att samla in utmaningar. Du kan också tipsa rektorn för en bekant skola om att de kan välja Föreningen Finlands Dövblinda rf som objekt för sin dagsverksinsamling. Engagera dig i vår gemensamma sak!

Med samarbetshälsningar,
Pirkko Lieko
ekonomidirektör

Rauli Jalos skulptur Halaus (Kramen) är jubileumsårets symbol

Text: Tuija Wetterstrand

Bilder: Pentti Pietiläinen

Av Rauli Jalo har Föreningen Finlands Dövblinda rf beställt en lerskulptur som symboliserar jubileumsårets tema beröring, och i synnerhet kramar. Skulpturen Kramen kommer under jubileumsåret att överräckas till president Tarja Halonen.

Den helt dövblinde Rauli Jalo är en meriterad konstnär, vars arbeten har visats på många konstutställningar. År 2008 belönades han med föreningens kulturstipendium. I en intervju för tidningen Tuntosarvi i augusti 2009 berättade han att konsten alltid har varit en del av hans liv. Då han var yngre, och ännu hade syn, tecknade och målade han. Då han flyttade till Tammerfors för ungefär tio år sedan fick han genom hobbygrupperna vid Aktivitetscentret för Dövblinda professionell handledning i att göra arbeten i lera. Senare har Rauli bekantat sig också med andra tekniker.

En närbild av det färdiga verket

Alla som stiftar bekantskap med Raulis arbeten förundrar sig över hur detaljrika och levande de är. Varje position, uttryck och färg är nogga genomtänkta.

Pentti "Pena" Pietiläinen från Toimintapäivät följde med Kramens tillblivelse ända från början. Det var

han som förmedlade beställningen på skulpturen. Konstnären bearbetade idén i tankarna och mycket snart började en skulptur ta form. Den färdiga Kramen är, med Penas ord, "Så typiskt Rauli". Med andra ord: fantastisk!

En bildserie som beskriver skulpturens tillkomst.

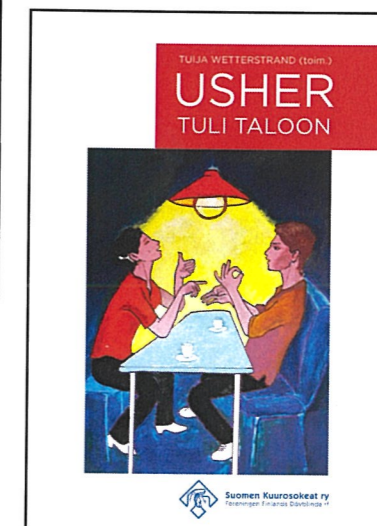

Leran formas i konstnärens händer till det som skall bli skulpturen Kramen.

Handledarnas hjälp behövdes då det gällde att välja färger och att torka och bränna skulpturen. Till höger: Den färdiga skulpturen före bränningen.

Nya publikationer: Usher tuli taloon (Usher flyttade in)

Redaktör: Tuija Wetterstrand. Förlag: Föreningen Finlands Dövblinda rf. ISBN 978-952-9713-49-3.

Medverkande: Eeva-Marja Sankila, Lea Hyvärinen, Antti A. Aarnisalo, Riitta Salonen-Kajander, Harri Peltola, Leena Rossinen, Leo Turunen, Jaakko Evonen, Veera Laukkarinen, Nina Mattola, Marianne Mielityinen, Timo Närhi och Milla Päiväniemi.

Pris 15 euro + postkostnader. Beställningar: kuurosokeat@kuurosokeat.fi.

Obs! Biblioteket Celia har gett ut boken i punktskrift och som Daisy-talbok som bibliotekets kunder kan beställa.

På Alla hjärtans dag kramades man också på TV

Den populära skådespelerskan Eija Vilpas har lovat ställa upp som kramfadder under hela jubileumsåret. Bild: Kalle Kiviniemi

Text: Tuija Wetterstrand

År 2011 firar vår förening 40 år. Jubileumsårets tema är beröring, och i synnerhet kramar. Jubileumsårets beskyddare är republikens president Tarja Halonen.

Föreningen Finlands Dövblinda rf vill genom att kramas påminna om att för den dövblinde har omfamningen en mycket stor betydelse. En omfamning ger de dövblinda

sådan kunskap om andra som de på grund av sin bristande syn eller hörsel inte annars får reda på. Är kramkamraten lång eller kort, kvinna eller man? Hur känner sig kramkamraten, är han eller hon reserverad, upphetsad, stressad eller lugn?

Som en del av vårt jubileumsår ville vi fira en speciell kramdag, och vilken dag passar väl bättre än "våndagen" 14.2? Den populära skå-

despelerskan Eija Vilpas har lovat ställa upp som kramfadder under hela jubileumsåret.

Mycket synlighet

Asta Makkonen, programledare för MTV3:s morgonprogram Huomenta Suomi blev entusiastisk över kramdagsidén och bjöd in vår kramfadder, Eija Vilpas, och vår ordförande, Seppo Jurvanen, till programmet för att tala om kramdagen och också om beröringens betydelse för de dövblinda som ett medel för kommunikation och informationstillgång.

Seppo och Eija lyckade klämma in en mängd information om dövblindhet i de drygt sju minuter de medverkade i programmet. De hann ta upp både jubileumsårets tema och beskyddare, beröringens betydelse, sociala snabbesked, boken om Usher, föreningens webbsidor och kramkampanjen. Seppo hann till och med säga några ord också om konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. "Ännu återstår mycket att göra, men vi är på god väg", sammanfattade Seppo de dövblindas ställning i dagens samhälle. Vår förtjusande kramfadder Eija lovade att föra krambudskapet vidare och att besöka föreningens tillställningar även i fortsättningen: mässor, festdagar och konstutställningar.

Ovan fyra stillbilder från programmet Huomenta Suomi som sändes 14.2 och som kunde ses på MTV3:s Katsomo på nätet på www.katsomo.fi genast efter utsändningen. Programmet kan också ses på de dövblindas YouTube kanal: www.youtube.com/kuurosokeat.

Frivilligverksamhetens år 2011

President Tarja Halonen

Skådespelerskan Eija Vilpas.

Text och bilder: Tuija Wetterstrand

År 2011 firas Europeiska året för frivilligarbete i EU:s medlemsländer. Året inleddes 10.3 vid Tre Smeders plats i Helsingfors. Tillställningen öppnades av president Tarja Halonen, som är både frivillighetsårets och Föreningen Finlands Dövblinda rf:s 40-års jubileumsårs officiella beskyddare. Eija Vilpas deltog i öppningsceremonin och berättade om frivilligarbete, som hon själv har många års erfarenhet av. Eija nämnde också inför den mångtaliga publiken att hennes nyaste uppdrag som frivilligarbetare är att vara kramfadder för 40-åriga Föreningen Finlands Dövblinda rf.

Evenemang

Europaåret för frivilligarbete kommer att uppmärksammas vid olika evenemang under årets lopp. Följande evenemang ordnas på nationell nivå:

28-29 maj 2011: Frivilligåret med-

verkar i Världen i byn-festivalen (Helsingfors), Möjligheternas torg

12 juli 2011: Frivilligåret lyfts fram på SuomiAreena (Björneborg)

15-17 september 2011: Europeiska kommissionens turné anländer till Helsingfors

15 september 2011: Demokratidagens seminarium

7 december 2011: Seminarium om frivilligarbete; året avslutas officiellt (Helsingfors)

Jubileumsårets konstutställningar

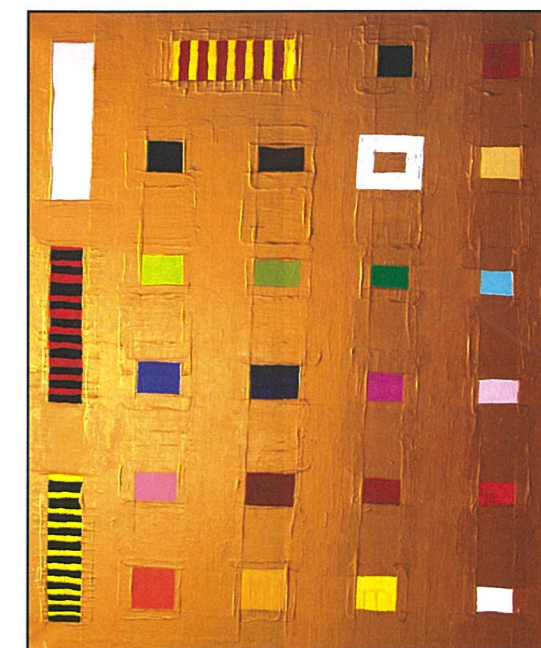
Text och bild: Tuija Wetterstrand

Sanomahuset öppnas 25.10 två unika konstutställningar. Arbeten både av professionella skulptörer och de dövblindas egna konstverk är utställda. De professionellas utställning heter Koskettavin veistos (ung. Den mest berörande skulpturen). Utställningen har långa traditioner. Årets skulptur valdes första gången år 1989 och sedan med ett års mellanrum fram till år 1998. Efter det har Den mest berörande skulpturen valts ungefär med tre års mellanrum.

Parallellt med Den mest berörande skulpturen-utställningen har en utställning av de dövblindas egna arbeten alltid också arrangerats. Dessa två utställningar kompletterar på ett fint sätt varandra och ger både skulptörerna och de dövblinda nya impulser och infallsvinklar. Även medierna har brukat vara intresserade av den här utställningshelheten.

Utställningarna är nu under jubi-

leumsåret utställda på en speciellt synlig och central plats i Sanomahuset i Helsingfors. De dövblinda ombes erbjuda sina egna verk till utställningen. Det är fråga om en försäljningsutställning, så det är bäst att själv prissätta verken på förhand. Arbeten tas emot till slutet av augusti på huvudkontoret, PB 40, 00030 Iiris. Nu gäller det att släppa skapelse lusten loss, eller att välja det bästa av redan tidigare färdigställda verk. Utställningarna pågår till 20.11.

Dövblindas konst från Tiina Häme-läinen.

Klubben i Helsingfors intervjuade riksdagskandidater

Panelister med diskussionens moderator Ari Suutarla (3:e från vänster).

Text och bild: Jaakko Evonen

Dövblindklubben i Helsingfors ordnade 2.3.2011 en paneldebatt inför valet. Inbjudna var riksdagskandidater från sex olika partier. Hela 43 personer fanns på plats. Klubbens ledare, Martti Avila, hade skött de praktiska arrangemangen mycket bra.

Till grund för diskussionen låg frågor som klubbmedlemmarna redan tidigare hade skickat in till paneldiskussionens moderator Ari Suutarla som framförde dem till paneldeltagarna. I tur och ordning fick de se-

dan ge ett tre minuter långt svar. Till sist fick publiken tillfälle att kommentera svaren och att ställa uppföljningsfrågor.

I diskussionen dryftades många av de saker som är viktiga för personer med funktionsnedsättning. Både information och samhälle bör vara tillgängliga och det borde gå lätt och smidigt för alla att utträta ärenden hos myndigheter. Dessutom diskuterades bland annat social ojämlikhet, att leva under fattigdomsgränsen, de handikappades sysselsättningsfrågor, arbetsrelaterad invandring, läkeme-

delsersättningar, Celia – Biblioteket för synskadade och dess situation, äldrevård och hur bostadskommun eventuellt kan påverka beslut om stöd. Dessutom berördes vikten av personlig assistans och textningen av TV-program.

Själva tillställningen var varm och givande. Skrattet klingade i flera repriser och lekfullheten var inte långt borta. Det bjöds också på välsmakande kaffe och tårta eftersom klubben samtidigt firade sin 25-års födelsedag.

Det var fint att de dövblinda fick samtala med riksdagskandidaterna på ett tillgängligt sätt, användande sig av sina egna kommunikationsmetoder. Man kunde följa med diskussionen både genom centraltolkning och genom induktiv överföring. En del av deltagarna hade sin egen tolk med sig. Det kändes mycket bra att kandidaterna verkade intresserade av de dövblindas angelägenheter och var ivriga att få möta dem. Några av kandidaterna konstaterade också att de under kvällens lopp hade lärt sig nya saker om de dövblindas värld.

Det var en uppmuntrande erfarenhet och på basis av den kan man gott föreslå att motsvarande tillställningar hålls också på andra orter i Finland.

Rösta och påverka – riksdagsvalet 17.4.

Enligt Finlands grundlag tillkommer statsmakten i Finland folket, som företräds av en till riksdag samlad representation. Finland har enkammarriksdag med 200 riksdagsledamöter.

Riksdagsledamöterna väljs vart fjärde år. Lagen om ändring av vallagen trädde i kraft i juni förra året. Genom lagen flyttades valdagen för riksdagsvalet från den tredje söndagen i mars till den tredje söndagen i april. Sålunda hålls valet år 2011 söndagen 17.4.2011.

Röstberättigade i riksdagsvalet är alla de finska medborgare som senast på valdagen fyllt 18 år.

Förhandsröstning i hemlandet:
6–12.4 (onsdag till tisdag).
Förhandsröstning utomlands:
6–9.4 (onsdag till lördag).

Förmedlingscentral inleder jour 1.3.2011

FPA informerar 24.2.2011

Förmedlingscentralverksamheten för tolkningstjänst för handikappade utvidgas i början av mars i och med att en förmedlingscentral börjar ha jour. Under jourtiden mottas och förmedlas brådskande tolkningsbeställningar. En beställning är brådskande om det är fråga om en situation som utgör fara för hälsan eller säkerheten.

En kund kan kontakta den jourhavande förmedlingscentralen också i situationer som annars är brådskande om han eller hon behöver en tolk redan för samma kväll eller följande dag. Till den jourhavande förmedlingscentralen kan man också meddela ändringar och annulleringar som gäller tolkningsbeställningar för samma kväll eller följande dag.

Kontaktinformation och öppettider

Man kan kontakta den jourhavande

förmedlingscentralen per telefon, per SMS eller per e-post på de telefonnummer och den e-postadress som reserverats för jourverksamheten:

telefon 020 634 5598
SMS 020 634 5599
e-post paivystys@tulkkitilaus.fi

Den jourhavande förmedlingscentralen betjänar

må kl. 16-21
ti kl. 16-21
on kl. 18-21
to kl. 16-21
fr kl. 16-21
lö kl. 10-16
sö kl. 12-16

På helger (t.ex. långfredag) följer den jourhavande förmedlingscentralen öppettiderna för söndagar.

Tolkbeställningarna sköts av förmedlingscentralerna

Helsingfors sociala rekreativverksamhet besökte i början av februari Evantias förmedlingscentral. Till vänster servicechef Mervi Savonsalmi.

Text och bilder: Sari Vanonen

I början av september flyttade förmedlingen av tolkningstjänster från kommunerna till FPA, som konkurrensutsatte verksamheten. Förutom kontakttolkningen flyttades också studietolkningen till FPA från början av år 2011. En grupp bestående av Evantia Oy, Honkalampi-stiftelsen samt Sign Line Ab valdes att sköta förmedlingen. I Södra Finland sköts tjänsten av Evantia Oy.

Företaget har 17 anställda, varav 11 är samordnare. Evantia Oy sköter Södra och Sydvästra Finlands

områden samt tillsammans med Honkalampi-stiftelsen Norra Finlands tolkförmedling. I Helsingfors arbetar sex samordnare, i Åbo fyra och i Uleåborg en.

I Finland görs 7 000 tolkbeställningar i månaden. Det finns 4 300 kunder, 80 serviceproducenter och 880 tolkar.

Av tjänsterna förverkligas 88,5 procent, antalet påverkas av tolkbristen i Norra Finland. Förmedlingscentralerna fungerar till att börja med under normal kontorstid. Från början av mars tog FPA också i bruk

en jourhavande förmedlingscentral, så numera är det möjligt att i nödfall beställa tolktjänster även under veckoslut.

Beställningssamordnarna turas om att sköta tolkningstjänstbeställningarna, antingen per telefon eller per e-post.

Beställningarna kommer till förmedlingscentralerna genom olika kanaler, per telefon, e-post, SMS, fax eller till och med per brev. Beställningen bokförs i den profil som skapats för kunden. Tjänsten söker fram lämpliga tolkar.

”Då beställningen görs tar man i beaktande också beställarens önskemål att få en bekant tolk, med vilken kommunikationen löper bra”, berättar Evantias servicechef Mervi Savonsalmi.

Ibland behövs två tolkar, och då kan kunden beställa dem båda. Ibland märker tolken själv att det behövs en tolk till.

Systemet kräver alltid att det är en namngiven person som gör beställningen, endast namnet på en förening duger inte. Om de beviljade timmarna håller på att ta slut kan kunden vid behov få ett obegränsat antal tilläggstimmar.

För utlandsresor måste man anhå-

la om tolk på blankett TU3. Endast då beslutet fattats kan man börja söka en tolk för ifrågavarande resa. Om det är fråga om en gruppresa bör varje deltagare få ett positivt beslut om tolkhjälp.

Faktaruta: Suomen Viittomakielen Tulkit ry (Finlands teckenspråkstolkar rf) är teckenspråkstolkarnas intresseorganisation. Nästan alla Finlands teckenspråkstolkar är medlemmar i SVT. År 2011 är Johanna Savulahti styrelseordförande i SVT. Man kan ta kontakt med styrelsen per e-post hallitus2011@tulkit.net och med styrelseordföranden på puheenjohtaja@tulkit.net.

Styrelsen för Finlandsteckenspråkstolkar rf 2011. I främre raden i mitten styrelseordförande Johanna Savulahti.

Distriktssekreterare informerar

Hej alla läsare!

- Nu har vi äntligen våren här, dagarna blir längre och varmare, snön smälter och vi får se vad som gömmts i snö.

Vi firar påsk, första maj och morsdag snart, tiden går så fort och snart har vi sommaren här.

- Jag vill uppmärksamma att Föreningen Finlands Dövblinda firar 40-års jubileum, det uppmärksammas med insamlingar och vår kramkampanj.

Föreningens vårmöte hålls på Onnela i Tusby den 14-15.5.2011.

Ha en fin vår i snösmältningen!

Inga

Distriktssekreterartjänsterna finns nära den dövblinda kunden. På olika orter i Finland arbetar distriktssekreterare för gynnsamma förutsättningar för de dövblindas liv och verkan genom att informera om de dövblindas rättigheter och genom att handleda kunderna till de för deras livssituation relevanta serviceformerna.